ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ..

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, we are highly thankful to you for the generous attitude which you have taken to bring this report for a discussion according to Rule 146, according to us. Here, I do not wish to add anything more than what the Hon'ble Leader of the Opposition has already stated except to say that there is a specific matter and it relates to the report that has been submitted here. You will kindly appreciate the importance of it. Of course, I am also a signatory to it.

MR. SPEAKER.—I may provide an opportunity for discussion on this subject tomorrow or the day after tomorrow.

SRI D. DEVARAJ URS.—Then we are greatful to you. Sir, Thank you very much.

FINANCIAL BUSINESS

General discussion on the Budget 1982-83.

MR. SPEAKER.—Now, general discussion on the Budget proposals for the year 1982-83. The hon. Leader of the Opposition Sri A. Lakshmisagar will initiate the discussion.

SRI A. LAKSHMI SAGAR (Chickpet).—Mr. Speaker Sir, I expected that the Hon. Minister for Finance would present at least during the year 1982-83, a balanced Budget and show some improvement over the previous budget proposals. But, he has sung the same old song and tread the same old beaten track. Once again for the third year in succession, it is a deficit Budget, I do not know why he has not been able to manage to present a balanced Budget. He could have done it. In view of his claim that tax recoveries have been better and there have been measures of economy which resulted in certain savings and if that claim is correct, there was no need for him to present a deficit Budget. Before I dwell on these matters further, I should hasten to add by way of grievance one point. Yesterday I brought to your notice one point that some time must be set apart between the presentation of the Budget proposals and the general discussion. I made this point in the Business Advisory Committee also that we must evolve a procedure that is being followed in the Lok-Sabha i. e., there must be some time lag between the presentation of the Budget proposals and the general discussion on them. Otherwise, it will put the Members who would be participating in the discussion to a very great disadvantage. The economic survey was presented yesterday. That economic survey does not contain any

secret proposals. It could have been circulated well in advance. It is a document which nearly runs to 70 pages of printed matter. And then, this year Sri M. Veerappa Moily has delivered a stil longer speech than last year. Should he not give us some meaningful time to have a cursory glance to get at the bottom of the matter ? It appears that the Government has made up its mind not to give least time to Members to prepare themselves for a discussion. For the last three years I have been strongly repeating this grievance, but so far, we have not been able to change the procedure. The Hon. Minister for Law and Parliamentary Affairs has made a claim that we are strictly following the procedures that are being followed in the Lok-Sabha. But, at least, in respect of this crucial matter, we have not followed the Lok-Sabha procedure. Therefore, I am comptled to draw the conclusion that the Government does not want us to bestow and thought on the Budget Proposals and made our submission. I hope and trust, by next year, on your advice they would be able to change their mind and give some time i. e. a few days for general discussion after the presentation of the Budget proposals.

It is continuously a deficit Budget with increasing additional taxation and achievements, if any, are peripheral in nature. The core of the problems of the State has remained unsolved and the objectives set apart by Mr. M. Veerappa Moily in his 1980-81 Budget Speech have remained unfulfilled and there has been mounting non-developmental expenditure and promises remain unfulfilled. This is, by way of general observation about the nature of the Budget proposals that the Hon. Finance Minister has placed before us. Then again the Finance Minister for the third year in succession is asking for vote on account. Sir, of course the provision of vote on account is provided for under the Constitution. The recourse to vote on account is taken only under certain extraordinary circumstances and not every year.

3-00 P.M.

I have made this grievance every time he has done so. During the year 1980-81, I can understand that he had some excuse since the new Ministry had assumed the office. I agree that he did not have sufficient time to think over the Budget proposals and also to adumbrate new policies and programmes that the new Government had in mind. There was some seeming justification for seeking a vote on account. Last year also he did the same thing. There was neither a real ground nor an imaginary ground. It has become a practice and almost a second habit which he cannot overcome. Sir, I was under the impression that he would not do the same thing

successively for the third time. But, the manner in which the Budget Session was called at the fag end of March, shows that he must have had in mind to take a vote on account. Sir, this should not be done. Last time, when I vehemently argued with some statistics, I thought, he would change his mind and go in for complete discussion on Budget proposals Now, there are certain disadvantages in presenting a Budget and asking for a vote on account. First of all, piece-meal sanctioning of funds will result in slackness in execution of developmental works They will not be sure of further flow of funds after a lapse of 4 months. This has generally happened. I may draw his kind attention to the fact that normally every year there will be huge expenditure in the month of March only. The expenditure that is to be incurred cannot be spread over evenly overthe entire period of 12 months. The nature of the work, execution, the quantum of work executed and the manner in which it has been accounted for etc., are all matters which can be questioned. All of a sudden, in a hurried manner the details are presented works are sanctioned, and funds are released before the end of 31st March of every year. Therefore, this will certainly aggravate the situation in not.providing a smooth spread of funds set apart for developmental works as well as other works, with the results again we sit here after some time for detailed discussion on Budget proposals. It will be a waste of time and money too. Therefore, the practice of seeking vote on account should be completely given up. It does more harm than good. I do not understand as to why Sri M. Veerappa Moily does not realise this.

Further Sir, the opening and closing balances are showing negative all through. In the Budget Revised Estimates of 1980-81 there was a deficit of 0.79 Crores. In the year 1981-82, it was 37.29 crores. And now in the year 1982-83, the deficit in the revised estimates is of the order of 08.90 crores. From these statistics, it is crystal clear that there has been short-fall in revenues and continuously mounting expenditure. Sir, it will be more striking if you glance at the deficit continuously over a period of 10 years. The overall deficit during the year 1970-71 was Rs. 12.53 crores. In the year 1980-81, according to revised estimates, the deficit was Rs. 50.24 crores. In the year 1981-82, the overall deficit was Rs. 46.11 crores. Now, in the year 1982-83 (Revised Estimates) the deficit is of the order of Rs. 64.77 crores in spite of additional taxation proposals of Rs. 25 crores and impounding of D.A. of Rs. 11 crores and a small opening balance of Rs. 8.09 crores. Therefore, the real deficit, according to me will be more than Rs. 75 crores during the period 1982-83. Thus, it can be observed that in a period of 10 years from 1970-71 to 1982-83 there has been substantial increase of deficit from

12 53 crores in 1970-71 to 75 crores in 1982-83, This is the pattern that has been there and Sri M. Veerappa Moily may claim that he has been consistent. Sir, consistency is virtue of an ass. The Finance Minister should follow this example.

Sir, the Hon. Minister for Finance said that efforts are being made at resource mobilisation.

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—I am very happy to inform the House that a delegation from the Federal Assembly of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia led by His Excellency Mr. Dragoslav Markovic, President of the Federal Assembly, arrived in Bangalore yesterday evening. The Hon'ble Members of the delegation are now in the Officers' Gallery.

On my behalf and on behalf of the hon'ble Members of this House I have great pleasure in welcoming the Hon'ble Members of the delegation.

During the short period of the stay of the hon'ble Members of the delegation, we are trying to show them as much as possible of our city. I wish them a very happy stay and through them I convey our greetings and best wishes to their Federal Assembly and the people of Yogoslavia.

The delegation is leaving for Delhi today evening.

SRI R. GUNDU RAO —Sir, on behalf of this House, I welcome the parliamentary delegation from the Federal Assembly of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to witness the proceeding of this House.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—On behalf of the Members of the Opposition I have great pleasure in extending a very hearty welcome to His excellency Mr. Dragoslav Markovic, President of the Federal Assembly of the Socialist Federal Republic of Yuogslavia and the other hon'ble Members of the delegation. I wish them a very happy and useful stay in Bangalore. I request them to convey our Greetings to the hon'ble Members of the Assembly there and to the people of Yugoslavia.

Sir. I was mentioning about the efforts of the Government at resource mobilisation. The Economic Survey that is presented to the House itself gives sufficient indication of the manner in which tax effort has been made by this Government for the last 3 years. Sir, I am referring to page 24, table 5.1 of the Economic Survey 81-82, which shows the Revenue and Capital Receipts. The overall

picture that one gets from this table is that in tax revenues consisting of several items, major items being Sales Tax and State Excise, there is a total increase of 7.71% only. That is, according to the budget estimates for the year 1981-82, there has been an increase of 7.71% in tax revenue to the State.

Then Sir, about the non-tax revenue, there has been an increase of 7.53% only and of the capital receipts, there has been an increase of 0.97% only. Under all the heads, the percentage of increase in tax efforts does not exceed 5.94%. Sir, having regard to the economic situation, rate of inflation, high ruling prices of all essential commodities, the taxes should have been collected on a bigger scale and the percentage of tax collection should have been bigger. In this connection, I will immediately refer to the P.A.C., report about the manner in which tax collection has been made by the Government

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

I am reading from the report of the Public Accounts Committee which covers upto March 1980 and they have also in addition, added about the situation concerning the period immediately therafter also.

> Tax Arrears—Arrears of Revenue
>
> As at the end of March 1980, Rs. 65.84 crores were pending collection, of which over Rs. 21 crores were pending for more than three years. The bulk of the arrears relate to the sales tax directly controlled by the Finance Department and this has been dealt with in detail in the subsequent paragraphs.

Sir, the Public Accounts Committee has dealt with the Sales Tax itself, in detail. They have gone in length about the collection of Sales Tax. The Economic Sarvey itself shows that there is an increase of 5.37% only over the previous year with regard to the Sales Tax collection. About the State Excise there is only 2.22% increase over the previous year Now, look at the manner in which this has been dealt with by the Public Accounts Committee and the manner in which tax effort has been made by the Government with particular reference to the collection of Sales Tax. Appart from the increase in the wholesale price index, there has been steep increase in the prices of Petrol, Diesel, Steel, foodgrains. Cement, Paper etc. and the consumer products and also the central levies on various commodities from time to time. Substantial increase in Sales Tax revenue accrues automatically due to these changes.

"The Committee felt that the increase in the Sales Tax revenue has not been adequate considering the increases in the Sales Tax rates and also the growth rate during the decade. The Committee therefore desires to have a detailed analysis of the increase in the Sales Tax revenue during the past three years due to the changes in the rate of Sales Tax, increese due to inflation and consequent rise in prices, increase due to growth of trade and the efforts of the department to improve collection. From the figures furnished by the Government, the Committee find that the increase in revenue during 1979-80 and 1980-81 was even less than the increase which should have been realised as a result of inflation and additional tax measure. There has been no increase at all which would be attributed to the growth of trade and industry and other measures taken by the Government as could be seen from the following figures. Tax revenue in the previous year 1979-80 Rs. 165 crores and in 1980-81-200 Crores. The rate of inflation is 17% in the year 1979-80 and in the year 1980-81 it was 18%. Increasing due on account of inflation is 25% in the year 1979-80 and inthe year 1980-81 there is an increase of 36%. Increase due on account of additional taxation is 13% in the year 1979-80 and 8% in the year 1980-81. The total increase as a result of class (3) and (4) is 41.5 crores in the year 1979-80 and 44.80 crores in the year 1980-81. The actual increase is 35 crores in the year 1979-80 and 37.50 crores in the year 1980-81. Bulk of the Sales Tax being collected monthly in advance, increese of Revenue due to growth in rate, should have been reflected in the collections made during the relevent years. Even assuming a minimum rate is 10% for the growth of rate, the additional revenue that could have been revealed realised in the year 1980-81 would be of the order of Rs. 64 crores as against Rs. 35.50 crores realised. The shortfall is about Rs. 30 crores in the year 1980-81 alone. That would be even more, if the steep increase in the prices of high-turnover commodities yielding substantial Sales Tax revenue are taken into account, inspite of the increase in wholesale price index published by the Reserve Bank of India. For instance in the year 1980-81, the prices of Petroleum products had increased by 48%, by over 70% in the year 1979-80, fertilisers by 45%, telephones by 30%, tyres and tubes by 17. There was also substantial increase in the production and consumption Petrol. Diesel, Kerosine, liquor, paper etc.,"

Therefore, Sir, there has been admittedly a shortfall in the collection of Sales Tax to the extent of 30 crores in one year, taking all these factors into consideration. This is a major item of revenue to the State, apart from the revenue from the Excise duty. The Government has not been careful in making maximum efforts on realisation of tax from these sources.

Then, Sir, there have been instances of Excise Tax evasion on a large scale in our State. Only now, the Finance Minister has come forward with a proposal to plug this loophole which has already caused sufficient damage in the collection of Excise tax in our State. In my submission, the loss during every year was of the order of Rs. 100 crores on this item of Excise Tax evasion. Sir, regarding sale of Molasses, it has not been properly regulated. There have been instances of Sugar factories selling Molasses to persons who are not authorised by them and these goods getting into the hands of un-desirable elements particularly the manufacturers of spurious liquors and more particularly in Bangalore. State Excise is a very attractive revenue yielding item and this has not been attended to.

Then Sir, there has been a total laxity, if I may say so, in the recovery of loans. According to the report of the Public Accounts Committee, upto March 1980 a sum of Rs. 78 crores was pending recovery mostly from the public undertakings. I mention only four. They are, Karnataka Electricity Board, Karnataka Agro Industries Corporatation, N.G.E.F. and V.I.S.L Karnataka Electricity Board had to pay a loan of Rs. 25 crores, Agro Industries Corporation had to pay Rs. 12 crores and N.G.E.F and V.I.S.L. had to pay Rs. 5 cropes and Rs. 4 crores respectively. This is the net result. I have only pointed out one or two items of the manner in which the State Government has been able to make serious efforts at tax collection. If they had made serious efforts at tax collection the State would not have run into deficit. As regards the return from investment from Government undertakings, in 1979-80 on an investment of Rs. 144 crores a profit of Rs. 78 crores was realised which works out to half a per cent retu n, As a comparison, the Co-operative Sector with an investment of Rs. 92.13 crores had given a return of Rs. 131 crores, That is, a return of 1.4 percent which is better. Now, what is the position today of these Government undertakings ? It is even less. The total investment in Government undertakings for the year 1980-81 is of the or the order of Rs. 177 crores. The companies, according to them, have made some profits. The return from these 22 companies is not more than 1.25 percent. He may say that there has been an improvement. But I tell you that this is not so.

These companies which have made some profits have not been able to flow back the general revenues of the State. When these companies were started the Government thought of investing in these companies by way of huge amounts the general revenues were flowed back in these campanies. It was expected that these companies would be in a position, after a period of some years to return some profit by way of returns to the general revenues of the State. But these companies have not been able to do. In spite of the Finance Minister claim that substantial effort has been made in that the Government has set up a Public Enterprises Bureau to monitor the working of these companies etc. It has not made substantial progress in making those companies as profitable concerns. That is one aspect. The second aspect is, several companies heve not finalised their accounts for two or three years. So, the claim that those companies have been able to make some profits during 1980-81 is also not sustainable Some companies have been able to make some profits and those profits have been used towards the payment of old debts and even the old debts have not been completely cleared. As such, there is no point in making a claim that there has been an improvement. It has almost remained as a dead investment. Most of these companies have become white elephants and they have therefore, been a drag on the general revenues of the State.

Sir, regarding the market borrowings 1980-81 budget estimates provided for Rs. 27.64 crores and the revised estimates provided for only Rs. 20.65 crores That is, a decrease of Rs. 6 crores. In 1980-81, the budget estimates provided for Rs 33.44 crores and in the revised estimates it came down to Rs. 25.11 crores. That is, a decrease of Rs. 8 crores. Now a provision is made in the 1982-83 budget for Rs. 35.60 crores. The revised estimates will have to wait for the next year. My point in drawing the attention of the Government on this aspect of the matter is that the State Government has not been able to get adequate amount and to impress upon the Central Government to raise increased loans from market borrow ings. The Government has not been able to impress upon the Central Government and also on the Reserve Bank to permit the State Government to go in for larger sums of market borrowings. There is a designed advantage in going in for market borrowings, in that, the contributor to market borrowings are Government companies and other commercial Banks including the scheduled Banks. If the State Government impresses upon the Central Government to allow the State Government to go in for larger sums of market borrowings, to that extent our burden of paying larger and larger sums of interest either to the Central Government or to some other

institution would be lessened. But the Government has not applied its mind. Every year it shows in the Budget some amount and in the revised estimatés it goes down last year, this point has been ably argued in a small paper published by Dr. Thimmaiah, who is the Head of the Department of Indian Institute of Socibl and Economic Change. This is what he says.

> "Regarding distribution of market borrowings between the States and the Central Government and amongst the States there is a lot of controversy. Presently the share of each State in the total market borrowings is increased at the rate of 10 per cent per year keeping the original share which they had at the beginning of the first five year plan. This has dissatisfied some of the richer States which feel that they should have received a higher share. Therefore, some of them have been arguing that the core of the market borrowings of the State Government should be related to the total financial savings mobilised by the Central Government owned financial institutions in each State. Gujarat and Maharashtra are the leading States which have been arguing on this line as much as a formula would benefit them. But many poor States will not be able to have adequate savings through market borrowings if such a formula is adopted. So, the old formula is continued though it is not a satisfactory formula to distribute the market borrowings amongst the States equitably."

I believe, the State Government has to put forward a strong case before the Central Government to impress upon it to permit the State Government to go in for larger amount on market borrowings which is advantageous to the State Government. As regards the loans from the Central Government the Finace Minister has been able to say that his efforts have resulted in some benefits. The outstanding Central loan to the State has been mounting every year and it stood at Rs. 752 lakhs as at the end of March, 1983. This according to the report of the Public Accounts Committee. There is a net addition to this by about Rs. 80 crores every year. Consequent upon this the annual repayment towards loan is ever Rs. 60 crores and interest of 30 years will be nearly Rs. 100 crores. We are paying to the Central Government both towards the principal and interest on borrowings from the Central Government a sum of Rs. 100 crores. Thus, every Kannadiga is a debtor and he has to pay Rs. 25 per year to the Central Government towards the debt service charges.

3-30 P. M.

Then Sir, further in the year 1980-81 budget estimates, the anticipated loans from the Central Government are Rs. 115 Crores and the repayment of Central Loans was put at Rs. 52.31 Crores, which means that the State Government budgeted for 1981-82 as loan from Central Government but in the revised estimates for 1980-81, both these figures i. e., loan from Central Government and repayment thereof, were substantially revised upwards. That is, the repayment amount has gone up to Rs, 76 Crores, which is 50% increase over the budgeted amount. Consequently. the State Government was compelled to borrow from Central Government to pay its old loans. About 50% of the loans from Central Government are intended to repay old loans. The slogan of the Finance Minister appears to be "Borrow to pay old loans," and the loan amount goes on increasing. This is the manner in which the Government has been able te make its efforts at collection of tax and other measures for mobilisation of resources.

Going to the expenditure side of the Government, the revenue expenditure on general services has been mounting. The expenditure on general services is nothing but expenditure on non-developmental activities The expenditure on general services was Rs. 200 crores in the budget estimates for the year 1979-80 and it was Rs. 204 crores according to the revised estimates of 1979-80, an increase of Rs 4 crores.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇದ್.— ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಯುವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ತುಂಭಾ ಸಂತೋಷ. ಆದ್ದರಿದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.— In the budget estimates of 1980-81, it was Rs. 240 crores, an increase of Rs. 36 crores over the previous year. In the revised estimates of 1980-81, there was a further increase of a sum of Rs. 23 Crores. That is in one year, 1980-81, there was an increase of Rs. 60 Crores on general services.

In the budget estimates of 1981-82, the expenditure on general services was Rs. 263.29 crores and in the revised estimates, it was Rs. 274.56 crores; an increase of Rs. 9 crores. In the budget estimates of 1982-83, the expenditure on general services is Rs. 319 crores, an increase of Rs. 35 crores for the first time. We will have to see what exactly would be the position when revised estimates are presented for.

My point in bringing this to the notice of this House anp particularly to the Hon. Finance Minister is that the Government has gone on increasing the expenditure on non-developmental activities and there does not seem to be any end to it. At least we should slow down all these expenditures on non developmental activities.

In the face of the mounting expenditure on non-developmental activities, the Finance Minister in page 37 of his budget speech for 1980-81 said as follows :

> "This Government, therefore, is determined to bring down the non-development expenditure from 31% to 25% in the next 3 years, thereby securing more resources for Development. Economy with efficiency will be the main theme of our Administration."

In his budget speech for 1981-82, Sri Moily said :

> " I would also like to commend for your consideration the debate going all over the country on the need for a reduction in up-productive Government Expenditure."

Then, in page 10 of the same speech, Mr. Moily said as follows' which is very revealing.

> " The broad objectives enumerated by me last year have been kept in view while presenting the budget this year. In particular, our Government would like to treat the year 1981-82 as a year of financial discipline which we would underscore at present and continue during the future year. Scarce resources which are available with Government will be mobilised to yield the best results with minimum dealy. Non-plan expenditure will be critically reviewed, so that areas where economies could be effected might be identified and wasteful expenditure avoided. Plan expenditure would be monitored to ensure that adequate funds for programmes of immediate importance and which would yield quick results, are made available. The earlier prevalent practice of going in for many schemes with obvious constraints in adequately financing them, would be discouraged. Government would strive to consolidate the steps already taken and fulfil the promises already made."

Sir, may submission is that there does not seem to be any effort at adopting measures of economy as can be seen from the points I have made just now.

In 1980-81, the Government felt and found itself in a very tight corner and issued a circular listing as many as 16 items of measures of economy. The Chief Secretary had sent a covering letter along with this Circular dated 4th December 1980.

> "The finance of the State Government are under very severe strains,"

This is what the former Chief Secretary has said. The Government of India have also said :

> "The budget estimates for the year 1980-81 continue to show a heavy deficit and sources for additional resource mobilisation are limited." The Heads of Departments have also been requested to work out the savings resulting from these measures and intimate the surrender of budget provision for the year to the Finance Department within a month.

The Hindu reported on this and said "Neither the size of the huge deficit has been mentioned by the Department not the extent of savings in the expenditure accruing from the economy measure". None of these two things is indicated. How much money they will be able to save from the measure of economy is not indicated. On the top of this if really the Finance Minister was interested in applying measures of economy he would have certainly applied them. But, did not seriously give thought to it and that can be seen from the manner in which the State Government has gone on spending spree in total disregard for all the matters he has been talking about viz., measures of economy.

Sir, the cabinet meetings were subsequently held in four places. If these people are really interested in measures of economy they should not have gone in for this wasteful expenditure in holding cabinet meetings at various places and I have grouped the matters that were transacted at these meetings. Them together as could be gathered from the press report Financial allocations made by the State Government at cabinet meeting held at Belgaum is Rs. 60·23 crores, at Gulbarga meeting Rs, 50.40 crores, at Mysore meeting Rs. 19.30 crores and at Shimoga meeting Rs. 63.07 crores. Totally it is Rs. 193 crores. Sir. where was the money ? Then, it does not end there. Secondly, these are the matters following the financial

allocations made by the State Government at cabinet meetings held at these places totalling to a sum of Rs. 193 crores. The other groups of schemes which the cabinet meetings considered at various places are.

(i) At the Mysore cabinet me ting it is as follows :

"To housing project at Mangalore a loan of Rs. 0.66 crores. Bank guarantee Rs. 1.54 crores, total Rs. 2.20 crores and then, funds allocated from central assistance, World Bank aid, donor countries and other institutions."

(ii) In the Cabinet meeting held at Belgaum no allocation was made.

(iii) At the Gulbarga cabinet meeting Central Government aid and the World Bank aid is Rs. 25.59 crores. In the Mysore meeting from donor countries Rs. 20 crores,

(iv) In the Shimoga meeting the loan from the Apex Bank and other commercial banks Rs. 27.01 crores. Totally it is Rs. 72 crores.

The third kind of plan they hopefully announced at these meetings and other sanctions without specific financial allocations are these schemes.

> "PG Campus of Karnataka University at Belgaum, Girls Hostel at Ranibennur, 131 acres of land granted to Karnataka Industrial Area Development Board for the industrial area in Mahalbagai, 4 hostels to be built at Belgaum, Dharwar, Bijapur and North Canara for SC/ST/BC students, special lotteries to raise funds for financing of Rs, 7.8 crores for urban water supply schemes in Gadag and Betageri".

Then at the Gulbarga meeting :

> "Setting up Gulbarga Development Board, to complete the Saudagar irrigation project by June, 1982, District Industrial Training Centre at Bellary, High power committee to explore possibility of combatting drought in DPAP, to announce KSIIDC to have a share of Rs. 29 lakhs in the telephone cable project to be shortly started at Gulbarga, retaining Mysore Acetates and Chemical Factory which is under heavy loss."

In the Shimoga meeting :

> "Setting up of varsity at Shimoga, taking over Shivappa Naik Palace and converting it into Government Museum, to raise the bed strength of Megan Hospital at Shimoga, providing necessary infrastructure to Bhadravathi hospital and Shikaripura hospital, tourist centres to be developed at Jog, Agumbe, Muthyalamadu, Mekedatu and Devarayanadurga. Post-matric hostels for SC/ST/BCs at Bagepalli, Davanagere, Tumkur. Shimoga and Bangalore, to raise a penal interest in cases of co-operative loans of those who pay back principals and ordinary interest before 30th June, 1982."

These are the proposals that were discussed.

This is the Cabinet meeting at Mysore.

> "Agricultural School at Lingadahalli, Neriya River Project, investigation of Honnamanaholle Project, to provide drinking water to Chikkamagalur, to approach for central assistance to construct a bridge across Nethravathi river, to approach for central assistance to upgrade Mysore AIR to start TV Relay station at Mysore, to approach centre for Mysore- Kushalanagar Railway line'"

These are the big, dramatically announced schemes and plans to be taken up-some during the current year and some later years for which financial allocations were made to the tune of Rs. 193 crores. I would say that these schemes were adumbrated in complete disregard for the provisions of the Karnataka Budget Manual. If these schemes were to be brought under new services as provided for under Article 205 of the Constitution the Government cannot incur expenditure if the schemes were to cost more than Rs. 5 lakhs as is provided under the manual in a G. O. issued in this behalf on the recommendation of the PAC on an earlier occasion. My submission is that the Government was not serious in implementing all these schemes or anyone of them during the year 1981-82, nor can they be executed during the current year 1982-83. All these were done only to go about telling that they are doing very big thing whereas in fact, they are not able to do any thing These bombastic verbose and meaningless declarations were made in complete disregard for financial discipline. I would only say that the Government was not serious in implementing them. They were made only to hoodwink the people. And then, Sir, as if these moneys were not

sufficient the Government amended the Contingency Fund Act and they raised the contingent amount from Rs. 25 crores to Rs. 35 crore last year or year before last year. You had the advantage of cushion by way of depending upon contingency fund to the extent of Rs. 35 crores, Over and above this, Government depended on overdrafts. Sir, according to the Union Finance Minister the Karnataka State's overdraft stood at Rs 30.46 crores on 17-2-1982. My friend Sri Bommai raised this issue of overdraft of the State Government on the floor of the House. At one point of time, the Finance Minister vehemently rejected that the State Government had any overdraft at all, He asserted that there was no overdraft on the day on which he made this submission. But he refused to inform this House the maximum and the minium overdraft the Government had, Here, it comes from the mouth of the Union Finance Minister on 17/22/1982 that the State overdraft stood at Rs. 30.46 erores.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Did I make statement on that day?

SRI A. LAKSHMISAGAR.—You did not but you should have taken the House into confidence. Just look at the pattern of overdraft. On 17-2-1982, Rs. 30.46 Crores; on 30-12-1981 there was an overdraft of Rs. 11.34 Crores and on 17-2-1981 the overdraft stood at Rs. 9.01 Crores. That is, from 30th December 1981 to 17th February 1982, in about 50 days an overdraft of 19.12 Crores has been drawn. Why this was done? This was done because of the reckless spending of the State Government in the context of Cabinet meetings held in four different parts of the State and announcement of several grandiose plans and schemes. What happened to this money? What about Capital Outlay? The Finance Minister has been claiming that the sheet-anchor of the policy of the Government is to pump in more money towards the production of more power and irrigation potentialities. This, I am sure he will attempt. In 1979-80, the budget estimates, provided for Rs. 180 crores. In 1979-80 revised estimates, it came down to Rs. 161 crores. It was less by Rs. 19 crores, Again in 1980-81 budget estimates, it was Rs. 188 crores but in the revised estimates of 1980-81, it came down to Rs. 170 erores. It was less by Rs. 18 crores In 1981-82 budget estimates, it was Rs. 183 crores and in the revised estimates. it came down to Rs. 179 crores. It was less by Rs. 4 crores. This is the manner in which outlay on capital expenditure has been incurred by this Government. Still they claim that the core of the plan is being implemented. Larger outlay are being made for power and irrigation What is the result? This year, you have provided Rs 216 Crores in the budget estimates. Having regard to the past experience there

has been decreasing expenditure on capital outlay. which, according to the Government is the sheet anchor of the policy of the Government.

There has been a ritualistic allocation of Rs. 25.50 crores for cauvery basin projects for the last two year ie., 1980-81 and 1981-82. What has happned to this money? How much money has been spend during the past two years out of a total of Rs. 51 crores. Not even one additional hectare of land has been irrigated as result of spending such huge sums of money. Kabini water are there. It is serving as a balancing reservoir to irrigation projects elsewhere. In 1982-83 budget Rs. 40 crores allocation is made. Rs. 15 crores more towards Cauvery Basin. Let us see how much they will be able to spend this year.

The PAC report has comments on the manner in which there has been non-utilisation of crores of rupees on developmental scheme and have lapsed year after year. This is what the PAC report says.

> "The Committee have observed during their examination of the Appropriation Accounts relating to different departments, that funds provided by the Legislature for several development schemes have remained unutilised and crores of rupees have lapsed year after year, for reasons such as "Scheme not being ready" "non-finalisation of formalities" "Non-sanction of scheme before the close of the year" and "for want of proper formulation and technical scrutiny."

This is how the Finance Minister has been able to implement schemes which form the core of the plan. Then, about non-utilisation of the budget provisions for the welfare of the poor. I would like to quote once again the PAC 9th report on Urban Development

> "PAC have observed that these amounts were surrendered by the Department year after year from 1975-76. In 1978-79 Rs, 5.39 crores were surrendered under Housing and Rs. 2 crores under Urban Development. In 1979-80 Rs. 5.07 crores were surrendered under Housing and Rs. 71 lakhs under Urban Development. During the four years the unutilised amount totalled to Rs. 22 crores."

The same is not different in the succeeding year. This is my point. They have already said so. But the report make a reference to it

> "Funds obtained for several schemes which were not at all implemented. Most of the schemes were not even formulated and technically scrutinised and were not ready for implementation"

Similarly the PAC has observed in the caseof Medical Services and Public Health also. Over Rs. 5 crores Remain unutilised in 1978-79. This is how the implementation of the Government polices and the manner in which the funds that were sanctioned by this House were utilised by the Government. The situation is notdiffrent from1980-81 and in subesquent years.

Then Sir, it was in this context that the Government applied its mind to the serious situation that had arisen and at the time of the Prime Minister's visit here in January the Government thought that the Prime Minister would give them a compliment which she did but in reality it was no compliment. The Press Note that is issued on 4/1/1982 gives this certificate to the Government. This is about irrigation projects.

> "A few of these projects have been under execution for more than 10 years resulting in cost overruns. No new schemes will be taken up until the ongoing projects make substantial progress."

If this is so, why did they adumrate so many schemes during the Cabinet meetings held in different parts of the State they were only trying to play with the sentiments of the people.

4-00 P.M.

Further it is stated,

> "On power projects, the discussions revealed, slippages with regard to projects like Kalinadi Stage-I, Varahi & Raichur Thermal Plant. Delays, in implementation had resulted in considerable cost over-runs".

Therefore, Sir, the manner in which Government has been implementing these schemes which are intended to benefit the people of this State by creating permanent assets — have not been properly and seriously attempted at all.

Then, about the growth rate. Our Hon'ble Finance Minister made a tall claim in 1980-81 and said that the Government intended to raise the growth rate to 7½%. This is the first objective of the Government during the first year of 6th five year plan. Now, the growth rate, after 2 years is put at 5%. This is the position today. It is not possible to achieve the growth rate higher than one comtemplated by the Central Government. Now, in order to achieve 7½% growth rate there must be adequate investment. The investment that is made by the State Government is inadequate to achieve the growth rate of 7½%. Savings of the State Goveenment are also not adequate

because of inflation and high price and there have been slippages and cost overruns in the implementations of these schemes and therefore it is impossible to achieve even the 5% growth rate.

Then, Sir, unemployment about the problem in our State. Unemployment problem has not improved. There has been increase of 6.64% of unemployed persons in Karnataka during the year ie., upto the end of December 1981 according to the live register maintained at Employment Exchange. There has been no serious attempt made to solve the unemployment problem in our State. Now, certain data says the unemployment among the youth is higher compared to the entire work force. Then, there has been an increase of 98.48% in the category of ITI certificate holders and other certificate holders. This is most important. No effort appears to have been made in this behalf and the number has not been reduced and the employment opportunities have come down during the last two years.

Then, Sir, about plans for removal of poverty and unemployment in rural areas The entire frame work is remove and to reduce rural poverty and unemployment is based on several schemes and programmes announced by the Government. These programmes are Intergrated Rural Development Programme, Drought Prone Areas Programme, National Rural Employment Programme, Schemes for training the rural youth in self-employment, emyloyment Affirmation Scheme. The central point of all these schemes is to provide seasonal employment for about 100 days in a year. Now the core of the problem is rural poverty and rural unemployment. If the Government's entire effort is to provide only seasonal employment for about 100 days in a year during the slack period this would never solve rural poverty and rural unemployment problem. Therefore, my submission is that the Government is not serious in eliminating completely the rural poverty and rural unemplopment. They are only tinkering with all the problems. All these programmes even when implemented correctly, will provide employment for 100 days for people living in rural areas but they did not initiate any programme either to make the rural poor people to become self-reliance and to become self sufficient units in our society. This is the manner in which programmes are drawn by the Government to help the rural poor.

Then, Sir, about power. It is the experience of all, that power generations in our State has not been upto the mark. It is lagging behind when compared to neighbouring States. The demand for power has been on the increase and the Government has not been able to take sufficient measures to increase power production in our State. The expected power from Kali is not still available though we expected power from Kali at early stages. Then, Sir, there have been

frequent shutdown of power supply in the Seate more particularly in Bangalore, with the result we have to depend on neighbouring States for power and State is paying the rate demanded by suppliers. Then, in recent months 45% power cut has been imposed on HT consumers and even ordinary consumers are not spared. This has retarded the industrial production and also the agricultural sector. Then, I would like to know the progress made in regard to rural electrification. What is the progress that the Government has been able to make during 1980-81, 1981-82. Rural Electrification is only 66.8%. If we look at the neighbouring States — Tamil Nadu and Kerala, we can see that, they have made tremendous progress. They were far behind in the production of hydel power but now they are producing enough hydel power and are in a position to supply power to us, whereas Karnataka has not been able to make much progress in rural electrification.

During the years 1979-80 and 80-81, irrigation pump-sets energised were only 34,500, i.e., 17,250 per year. The target for the year 1982-83 is 25,000 irrigation pump-sets. In Tamil Nadu, Andhra Pradesh and Kerala, they have far exceeded the target of rural electrification of harijan basthis; they have been completely electrified in the year 1979 itself. We are still far far behind in the implemention of rural electrification programme in our State. I will not dilate upon this; I will only say what the Chairman of Rural Electrification Programme has said at Bangalore when he met the officials of the K.E.B. He said, that the progress of Karnataka is far behind the progress made by other states. I have figures about the position of rural electrification in other states, which I have quoted during my speech on Governer's Address. I do not want to repeat it now.

And then sir, about prices, has the Government been able to control the prices of at least essential commodities? Even here, the Finance Minister is not of any help to us. The only thing which he is repeatedly saying is, the wholesale price index has come down and it is bound to reflect in the retail prices of essencial commodities. Sir, this is the peak season i.e., in the month of March almost all agricultural commodities arrive at market and this season is supposed to be the harvest season. In the harvest season the prices of almost all commodities will be lowest. But, what is the position today? The price of good quality rice per Kg., is Rs. 4 and the prices of other commodities like ragi, jower etc., is ruling very high. The economic survey has made a tailored job in not projecting the price situation in the country. Prices of all essential commodities are ruling very high; kerosene is not available at regular intervals; there are long and interminable queues in almost all parts of the Bangalore City and the

situation is much worse in rural areas. The public distribution system has nearly collapsed ; the committed quantity of allotment of food-grains and food articles from the Central Government are not regularly supplied to the State as was blindly admitted by the Hon. Minister for Food and Civil Supplies in a public statement issued by him. So much so, public distribution system has nearly collapsed in Bangalore and other areas where informal rationing is in forceand the people are groaning under the evil of increase in prices of essential commodities. The only claim that is made in the Economic Survey is, when compared to last year there is a downward trend ; is that the situation that we are having now ? The rationed articles are not available in fair price shops. When kerosene, sugar, oil, jowar, soji, are not made available to the card holders at regular intervals, they are compelled to buy in the open market by paying very high prices. Therefore, the situation is, that the Government appears to be having some links with anti-social elements and hoarders. The claim of the Government that it has given a heavy blow to the hoarders and black marketers cannot be believed. Sri R. Gundu Rao, when he assumed the office of the Chief Minister,said that he would publish photographs of hoarders and black marketers and exhibit a film on them throughout the length and breadth of the State. He has neither produced photographs nor took out any film projecting them. It appears that there is an unseen nexus between the ruling party and the hoarders, as a result of which, when goods are not supplied to fair price shops at regular intervals, the consumer is compelled to purchase them in the open market at very high prices. This is the nexus. The policy of the Government in not supplying sufficient quantity of food grains to fair price depots at proper intervals, is fleecing the people throughout the length and breadth of the State. The Bangalore City has the dubious distinction of having highest price rice in the entire country. According to the information furnished by the Union Finance Minister Sri Pranab Kumar Mukharjee, in December 1981, the consumer price index has gone up by 523 points from 1960 prices. This is the highest hike in the price index in the country. This has appeared in Deccan Herald of 3rd March 1982.

Now, I will come to taxation proposals. The proposed taxes are expected, according to the Finance Minister to meet a modest sum of rupees twentyfive crores. Here, My submission is, expected revenues will not be less than Rs. 100 crores. Sir, he has been very harsh in imposing profession tax on registered dealers whose turnover is less than Rs. 50,000 per year. Again why this evil eye has fallen on agriculturists, I do not know. The professional tax is applied in respect of plantation crops also. The entry tax has been increased

from 1% to 2%. I am very sour particularly on the increase of entry tax on sugar. The imposition of entry tax on paper and paper products has already lead to the diversion of trade in Bangalore City and it has further burdened the consumer particularly in the case of sugar and petroleum products ; it affects everybody who use small vehicles. Then, entertainment tax. The tax net it widened, it affects the larger groups of people with megere income, who have the only means of having entertainment by visiting film shows ; they are also asked to pay more. In Bangalore and other smaller towns, the only method by which they can have entertainment is by visiting film shows ; even they are also not spared.

Then Sir, the Government has imposed tax on registration. This is going to cause lot of harassment to the people. It will also give room for corruption. The abominable part of new tax is the collection of tolls from vehicles which pass through certain bridges. This is like "Jazia" tax imposed by Mughal rulers. Why did he think of imposing this ? It will create lot of harassment to the people who go by these roads. We cannot pass through these roads. I strongly object to this. I request the Hon Minister for Finance to immediately announce withdrawal of this tax.

Further Sir, the Union Government appointed a Committee headed by Sri Jagannath Kaushal. the present Law Minister before he was elevated to the office of the Law Minister, to go into the question of abolition of Court Fees throughout the country. The Committee has unanimously recommended for the abolition of Court Fee and Government accepted the report of the Committee. There-after, the Central Government has written to all the State Governments eliciting their opinion on this matter. In the context of such a proposal being under consideration of the Government, I do not understand, why and how the Government propose to increase the court fees. It will be a tax on justice only. It will be only poor people that will be put to sufferings and not the rich. The rich people can afford to pay any amount of tax. They do not bother them selves to pay this. It is the poor man who cannot come to High Court when he fails to get justice before the Land Tribunal. The poor man will suffer since he will not be able to pay the court fee. I requset the Government kindly to withdraw this imposition of court fee tax.

Then Sir, what is the sum total of the achievements of this Government for the last 2 years as it is revealed in Budget proposals. In addition to Bhagya Jyothi, Jnana Mandira etc., they have now added a few more populist slogans like Sagar Deepa, Munnade,

Griha Kalyana, Ashakirana. Sir, I am sure, all these will end in Nirashakirana since they will not help the people to whom they are intended as has been our experience in the past. What is the fate of the promises they have made to the people in the past ? They have all remained unfulfilled. The Government announced concession of Rs. 86 crores to farmers. Agriculture still holds the key to progress of the State. Agriculture accounts for largest, more than 51% of the total revenues to the State and gives largest employment potential to the people of this State. They made so many promises. The promises have remained as promises only. The Government was not able to substantiate the quantum of oral concessions they extended to the farmers in spite of our repeated asking. During the strike of employees of the Public Sector Undertakings, the Hon. Chief Minister intervened and requested them to call off the strike He assured them to solve their problems. On the promise of the Hon. Chief Minister to settle their demands, they called off the strike. Till to-day the main demands of the employees of the Central Public Sector Industries remain unsolved.

Then Sir, similar is the fate of stipendiary graduates. The hon. Member Sri J. H. Patel was very humble in extracting promise from the Hon. Chief Minister that the fate of stipendiary graduates is going to be known by the end of this month. I am sorry to note, the Government, particularly the Hon. Chief Minister having made a very tall promise of absorbing them in Government service and after having appointed a Committee, the matter is still under consideration of the Government. Why should he make such a promise to them ? The felicitations were held and Sri R. Gundu Rao, such a weighty man (physically) was weighed against coins. Then the stipendiary graduates made all this expecting that something would come from him. He momentarhy satisfied them saying 'Do not bother. I am here'. What is their position now ?

Further I may submit Sir that every year there has been additional taxation for the last 3 years. In the year 1980-81, Rs. 13 crores of additional tax was imposed. During the year 1981-82, Rs. 17 crores and now during the year 1982-83, Rs 25 crores of additional tax has been imposed. What is the deficit during the last three years ? In the year 1980-81, there was a deficit of Rs. 82 crores, 1981-82—Rs. 80.09 crores and this year Rs. 75 crores.

4-30 P.M.

There is increase in taxes, and increase in deficit. At any rate, continuation of the deficit is there. This is not understandable. Then, there is increase in tax without commensurate benefits to the

people of the State. Every year, we are made to pay more taxes. What are the commensurate benefits ?

There have been reckless expenditure on non-developmental items. There has been total mis-management of finances of the State. I said in my last year's speech that the finances of the State are not safe in the hands of Sri M. Veerappa Moily. I repeat that the Government are responsible for the mismanagement of the finances of the State. Therefore, the Government have failed in every department of work. It appears that the Government are surviving only on the move of populist slogans, trying only to be-fool the people and in the process trying to get some votes. This Government has no right to continue and exit. The sooner this Government goes the better it would be for the people of the State.

† ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಡಸಿ)—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಆಯುವ್ಯಯ ಪತ್ರವನು ವಿವರಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರು ಈ ದಿನ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಪತ್ರವನ್ನಾಗಲೀ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲೀ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲೀ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂದಾಜು ಪತ್ರವನ್ನು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ? ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತವೆ ? ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಕೇರಳ ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ನಿರಾಶವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬಾರದು ? ಆಶಾವಾದವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ; ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಯುವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಭದ್ರತೆಗೆ ಹೆಸರಾದಂತ ಆಯುವ್ಯಯ ಪತ್ರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವಂತ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರಬಹುದು, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣದ ೪೨ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ೫೩ನೇ ಐಟಂನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

> ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯಸ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರುವ ಅವಕಾಶ ಅತ್ಯಂತ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ಸೀಮೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ಎನ್ನುವಂತ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಜನತೆಯಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I would request the hon'ble Member to yield for a while. I seek some clarification from the Hon'ble Finance Minister which would help the debate. Regarding Cauvery Basin project, if you take page 4 of the English version of your speech

---

† Indicates that remarks or Speeches have not been revised by the member concerned.

you have mentioned total outlay on Plan Programme—475 crores. You have also mentioned Irrigation Projects (Cauvery Basin Projects) 40 crores. Here, if you come to page 50, last paragraph, it is stated:

> "The Planning Commission has approved the Annual Plan for 1982-83 at Rs. 475 crores exclusive of Rs. 30 crores for the Cauvery Basin Projects."

I do not understand this difference. Please clarify.
ಅದೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ; ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಗೆ ಹೋದಾಗ ೪೭೫ ಕೋಟಿ ಯೋಜನೆಗೆ, ೩೦ ಕೋಟಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ಗೆ ಎಂದು ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆ, ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನಿತರ ಬಾಬುಗಳಿಗಾಗಿ ೧೦ ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಂದರೆ, ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ; ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಭರಿಸಲಾಗದಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲೀ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲೀ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸೋರಿಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶ ಇದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಬಾಬಿನಿಂದಲೇ ಸುಮಾರು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದಂತ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆ ? ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯ ೧೦೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೧೧೪೭ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದು ೧೨೫೦.೭೫ ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ೨೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯಪಟ್ಟಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಆಯ ವ್ಯಯಪಟ್ಟಿ, ಜನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ರಾಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾವಟೆ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾದಂಥ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳೇನು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಶತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ೫ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದುಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಮಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಮಾಣ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೬೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸುಮಾರು ೪೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದಾಯ, ಪರ ಕ್ಯಾಪಿಟ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿಶತ ೧೫.೭೫ರಷ್ಟು ನಾವು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಅಂಶಗಳನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು

ಅಂಥ ನಿರಾಶೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೊ, ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆಯ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ೨೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ೬೮ ಕೋಟಿ ೪೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ, ಒಟ್ಟು ನೀರಾವರಿಗೆ ೧೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ೧೪೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವಂಥ ಅಂಶವು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೫೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೇವೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷವಾದಂಥ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿಶತ ೧೭ ರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಸಹಸ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಎರಡು ಸಹಸ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರಕುವಂತಾದ್ದು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಲು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರ್ನಾಟಕದವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೬ನೇ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಒದಗಿಸುವಂತಾದ್ದು ಆಗಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ವಾಸ್ತವಾಂಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕಂಬಗಳು ಇಲ್ಲ, ತಂತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಆದಾಯ, ವ್ಯಯ ಎರಡನ್ನೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾರು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಈ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ೫-೬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಸಾಧನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತತ್ವವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತತ್ವಗಳು ಏನು ಎಂದರೆ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ಲೇಟೋ ಎನ್ನುವವರು ಈ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಮಾನರನ್ನು ಅಸಮಾನರನ್ನಾಗಿ ಕಾಣತಕ್ಕದ್ದು, ಅಸಮಾನರನ್ನು ಸಮಾನರನ್ನಾಗಿ ಕಾಣತಕ್ಕದ್ದು ಎರಡೂ ಇನ್‌ಜಸ್ಟೀಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಂಥ ಸಾಗರ್ ಅವರು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ನಿರಾಶೆಯ ಕಿರಣವನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರ್ದೈವ ಸಂಗತಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಆಶಾವಾದಿಗಳೆ, ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನೋಡಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ, ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ, ಹಳ್ಳಿಯ ವಿಚಾರ ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹರಿಜನರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ದೀಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು. he is committed to socialism.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಈ ವರ್ಡ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಟುಹೋಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ೧೯೭೦-೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ.Now he committed to capitalistsis is The word socialism has gone out of his dictionary.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮನುಷ್ಯ ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋದರೂ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ವಾತಾವರಣ ಮರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ಈಗ ೫ ಪಂಚ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಶಾಕಿರಣ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ, ಮುನ್ನಡೆ, ಸಾಗರದೀಪ, ನೇಗಿಲಭಾಗ್ಯ ಇದು ಆಚರಣೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಇಗೆ, ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ. ಘೋಷಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ನಾವು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಡಕುಗಳು ಕಂಡಬಂದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋಣ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಆಗ ಅದು ಘೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡತಕ್ಕ ಐಕ್ಯಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ದೃಡ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದು ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಹಳೆಯದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಕಾಣುವವರಿಗೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ.........

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ತಾವು ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಸದನದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯದಂತೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ನೀವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ನಾವೂ ನೀವೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳೂ ಇರಬಹುದು ಲೋಪದೋಷಗಳೂ ಇರಬಹುದು. ಅದೇರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಯವರೂ ಮಾಡಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಎಲ್ಲದನ್ನೂ ಇವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವುಯಾವುದನ್ನು ನಾವು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೩೦-೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಒಂದೇರೀತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ಜನರ ವಿಚಾರ

ಮಟ್ಟ, ದುಡಿಯುವವರ ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇವಲ ಈ ವರ್ಷಮಾತ್ರ ಕೊರತೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕೊರತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ ನಮ್ಮದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೊರತೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಇರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ, ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆ ಇರಬಹುದು. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೊರತೆ ಆಯವ್ಯಯ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮಿಳ್ನಾಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಾರಿ ೨೦೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರೂ ತೋರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಕೊರತೆ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವು ಉಂಟು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹಿಂದೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವ ನೆರವು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮತ್ತೊಂದು ಶುಭ ಸಮಾಚಾರ ಏನೆಂದರೆ, ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ೬ನೇ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಶತ ೨೯ ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ೧.೨೦ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಡು ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ವೈಪರೀತ್ಯತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಒಂದುಕಡೆ ೩೦೦ ಇಂಚು ಮಳೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಕಡೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು,

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಭಾಗ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದು. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಇರಬಾರದು, ಇದು ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಗೋಪಾಲ ಸಮಿತಿ ಎಂದು

ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಆದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗುವುದಾದರೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕೇವಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಸೇವೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವು ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಎಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತಾಲೂಕ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೇವಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗವೇ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಇರುತ್ತದೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಎರಡು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನೌಕರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬೇಜಾರಾಗಬಹುದು. ಇದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮುಂದಿನ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥವರಿಗೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳ ಖಚಿತವಾದ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಯಾರು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸದ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡದವರು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತು ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೌಕರರನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳ್ಳವರನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದೆ, ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ. ಅಮೇರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಎಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ನೇಮಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಎಂದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸದಂತಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಹೊಡೆದಾಡಿದರು, ಅಂಥದ್ದು ಇಂಥಾದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಬ್ಬ ನೌಕರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದು, ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ

ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಸಮರ್ಥವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶುರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್‍ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲನಾಗಿ, ವಕೀಲನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತರೆಯವರಿಗೆ ಹಣದ ಬೆಂಬಲ, ಭೂಮಿಯ ಬೆಂಬಲ, ಜನರ ಬೆಂಬಲವಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಬೆಂಬಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂದರೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮುಂತಾದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನ: ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕೆಲಸ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಓದಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಗುಮಾಸ್ತ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧಾವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು ೪೨೬ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀಯವಾದ ವಿಷಯ. ಹಂದಿಯನ್ನು ಸಾಕುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲಾಖೆಯವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹಂದಿಯನ್ನು ಸಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಯಾರು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ದೋಷವಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗಲೇ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್ ಸಿ., ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಆ ರೀತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿದಂತೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಮಾಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಸಮತೋಲನವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ದಿನೇದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಚರಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದಂಥ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯಷ್ಟೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದುಡಿದಂಥ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗೌರವಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಉದ್ದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿರಿಯರಾದಂಥ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಲು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಂಪೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಹೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ. ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರೋತ್ ರೇಟನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಟ್ಟ ಏನು ಇದೆ ಈ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಶತ ಐದುನೂರು ಇರುವುದನ್ನು ಏಳನೂರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟವೇನಿದೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಮಟ್ಟ ಇದೆ. ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ''ರೋಮ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಬ್'' ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೋಬಲ್ ಪ್ರೈಸ್ ಪಡೆದಂತಹ ಸೊಮೆಜರ್ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೊರೆಕತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಬುಜಬಲದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಮೂಲಿ ದನಕರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ.........

SRI K. H. SRINIVAS.— I raise to a point of order. I am very sorry to raise this matter again and again in this House but still with all the emphasis at my command, I would like to appeal to you to tell the Government to see the their important Secretaries are present during the discussicn. If not, we will have to consider boycotting the entire discussion itself. It is not enough if the Minister hears because, after all the Secretaries are his aides and they must also know what are the feelings, what are the ideas. what is the vehemance with which the ideas, are expressed here. All these are a part of the entire process of parliamentary system and it should not de treated so lightly. I have been seeing and perhaps you must have also been seeing that not even one Secretary to Government is present during any discussion. In fact, this goes against the dignity of the ministry itself.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೋಯಿಲಿ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬಹುಶಃ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದಂತಹ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಳೆದಸಾರಿ ತಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಇರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. After all we are not even expected to consult them. Last time when this question came up, I was not present. We must have a clear idea on these things. Of course, we will always ensure that the Secretaries are Present in the House during the discussion for making an impact of the debate felt by them. That may be the spirit in which the hon. member is speaking. But that does not meen thal they will have to be present because we are not expected to consult them. Just I am putting this in a proper perspective. I just made an academic study of the proceeding in the Parliament and in many Assemblies Usually, we should not depend upon the officers while debating. After all, members or the Ministers should feel independent and try to understand the feelings of the House and the Legislators. That should be the interaction which we must feel. It is only an academic submission which I am making. But in practical sence, we always see that the Secretaries are present and the aspiration of the members, whatever they may be are felt by the officers also. But to day, many of my Deputy Secretaries, are present, I will also ensure that one of the Secretaries, either the Special Secretary or the Secretary is present, There are a number of things that will follow with the budget. I am not taking it as an excuse. There are a number of works like preparing Finance Bill, Suplimentary Budget which has got tobe attended to in a short span of time of one week. But anyway I will see that one of the Secretaries is present when the debate is going on. Regarding the former part of the argument that I advanced is that I thought it better that this House, instead of going on seeking ruling on th's from the Chair, should make it clear whether the presence of the Secretary in the legislatue is imminent or is it necessary. This is a matter which I think, some day or the other, we will have to take note of and take a very precise decision. As a matter of convention, whenever a member raise this question, we always saw to it that Secretaries are present.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. — ಒಂದು ದಿವಸ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ. — ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದಾಗ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವುದನ್ನು ಫಾಲೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ.

SRI K. H. SRINIVAS.— I do not want to join issue on this again. I am also aware of these rules. Strictly speaking, we should not make any reference to any gallery at all. That position I know very well. But if we think that the galleries here are provided without any purpose, I am unable to accept that proposition.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— We are not just looking at the gallery and be influenced with regard to persons available in the gallery. Not that we are influenced by the number of officers who are occupying the gallery. As far as possible we should not depend upon these officers because, after all they are available in our Chamber or in their offices but not in the Assembly. Sometimes, I personally feel that they may not be required and I think we should put a stop to that practice as far as posible. This is my personal feeling.

SRI K. H. SRINIVAS.—There is no quastion of depending on the officers or anything. Not that we want to look at their beautifull faces and then talk. The question is, the matter must be viewed in a proper perspective. in a Parliamentary set up, it is the Secretaries to the Government that wield enormous powers on behalf of the Ministers and for Ministers. Not only that they also are supposed to assist the Ministers in every decision making and also to impliment various policies and programmes. They must certainly take cognisance of the debate. Sir, they could have been just asked to read the newspapers every mornning instead of providing chairs here. Why are these chairs provided here ? The Minister says that he is not supposed to consult even one Secretary so far as Ministers are concerned. He also says that they need not take congnisance of the debate and could certainly read the newspapers. Last time itself I made a suggestion that we should take a final decision and close this gallery.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— I submitted my individual opinion. After all, this House is governed by certain conventions and precedents. What I submitted is that the rituals of presence of officers should not be there. The country is burdened with so much rituals that this man should come and that man should come. That is why efficiency of the entire country has come down. We are burdened with rituals like the presence of a man everywhere. We could certainly appreciate the presence of a certain officer or certain man if the man power could be well utilised or for increasing the efficiency at certain place. This is only an academic submision. As I have already submitted, we will ensure the presence of the Secretaries.

SRI K. H. SRINIVAS.— This you can impliment so far as the visits of the Ministers are concerned but you cannot take this House so lightly.

The discussion that takes place in this House should be taken note of by the Officers and they should give top prority to the suggestions made in this House. That is the practice followed hitherto.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. --ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಆದರೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಇರುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಹಾಕಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನೇಕ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವೇದಿಕೆಯನ್ನೇ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು,

SRI M. VEERAPPA MOILY.— That ls the view of the hon. Member. We are in a position to face the proceedings of the House, This only demonstrate the strength of our Ministers and we are in a position to take up the responsibilities so far as proceeding of this House is concerned. It doesn't speek of our weakness or any sort of control over the Officers.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್. — ನಮ್ಮ ಅನುಮಾನ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರೇನಾದರೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹೇಗೆ ಎಂದು?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. — ತಾವು ಈ ಮೊದಲೂ ಸಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

MR. DEPUTY SPEAKER.— This matter was once raised by the Hon'ble Deputy Leader of the Opposition. At that time I gave a ruling also. But in Parliamentary Practice we cannot insist upon the Officers to be present always in Official gallery. It is not mandatory. All the same it is better if they are present when the Budget discussion is g ing on in the House so that they could take note of the suggestions given by the Hon'ble Members.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ೩ ಕೋಟಿ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜನರ ಒಂದು ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈಗಲಾದರೂ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಇಂಧನ (ಫಾಲಿಫ್ಯೂಯಲ್)ದ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಒಂದು ಸಿಗುವಿಕೆ ಏನಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಈ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ಇಂಧನ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆಲ್ವಿನ್–ಟಾಫಿನ್ ಎಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಬದಲಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಈಗ ಮೂರನೇ ಮಜಲನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವಿರುವಂತಹ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ೬೦-೭೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಲ ಲೂಯಿಫಿಷರ್ ಅವರು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬೃಹದಾಕಾರವಾದಂಥ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತಾವು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಜನಸಮುದಾಯ ಸೇರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ; ಈ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಗಾಂಧಿ ತತ್ವ ಏನಿದೆ, ಗಾಂಧಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏನಿದೆ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸಹ ಅಡಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾವು ಈಗ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ದಾರಿ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಗ್ಯರಾದಂಥ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವಂತಹ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಮಾಗಡಿ ಅವರು ಕಳೆದ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಎಲ್ಲರ ಒಂದು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನಿದ್ದರೂ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯೂ ಸಹ ಒಂದಾಗಿದೆ. ದನಕರುಗಳ ತಳಿಯನ್ನು ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ತಜ್ಞರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ವರದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಲ್ವಿನ್‌ಟಾಫಿನ್ ಎಂಬ ತಜ್ಞರು ಭಾರತದಂಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಈ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

"Adapting India's Cattle husbandry to changed circumstances : The analysis suggests ways in which India cattle husbandry could be adjusted better to realise what are understood to be the objectives of policy makers. These objectives for present purposes, are taken to be ;

i) to produce more milk and draft services, using resources that have little alternative value and including labour, communal grazing straw etc.,

ii) to do so without worsening, but if possible alleviating, conditicns for the rural poor and especially for the rural landless''

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ದೇಶದ ತಜ್ಞರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಸೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ ನಂತರ ಏನು ವರದಿಗಳನ್ನು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವೆಂದರೆ, ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಜನರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೋಜನೆಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅವರಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ೪ ಜನ ಗುಮಾಸ್ತರು, ಇಬ್ಬರು ಟೈಪಿಸ್ಟರು ೩ ಜನ ಜವಾನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆಂದು ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಖರ್ಚಾದ ನಂತರ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಬದಲಾಗಬೇಕು.

೫–೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಎಷ್ಟು ಜನರ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಕೆಲವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರ್ಕಿನ್‌ಸನ್ ಅನ್ನುವವನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದಾನೆಂದರೆ ೨೦೦ ಜನರು ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ೨೦೦ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಫೈಲ್ ಒಂದು ಟೇಬಲ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್, ಒಂದು ಡಿಸ್ಮಿಸಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಅನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬಹುದು. ಅಂತಹ ಆಫೀಸುಗಳೂ ಇವೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರಿಯ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಈ ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ದಾಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ನಿಗ ಇಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಈಗಿನ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ದಯಮಾಡಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಪೇಜ್ ನಂಬರ್ ೩೮ರಲ್ಲಿ ೩೪.೬, ೩೪.೭, ೩೪.೮ಅನ್ನು ತೆಗೆದು ಓದಿದರೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಅಥವಾ ಮಾಮೂಲು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ತಾವು ೩೪.೧ನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಓದಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರ ಧಾಟಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಒಂದು ಓನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ Production by the masses ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಲಿ. ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮಾರ್ಗ ಏನು ಇತ್ತು, ಉದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಉದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ಲಾನರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಾವು ಯಾವ ಗಾಂಧೀಜಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿರುವ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ. ಎರಡು ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಇಲ್ಲೇ ಒಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರವೇ ಹಿಂದೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಅದೇರೀತಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಾವೇನಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಈಗ ನೀವು ಯಾವ ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ನೀವು ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ Production by the masses ಎಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಿರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂಥಾ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿ ಎನ್.ಡಿ.ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ, ಅದರ ಒಂದು ಕಾಪಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಿ. ಆವಾಗ ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ

ಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಜನರು ಇದ್ದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಶ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪದೋಷ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ It is not relevant to this ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಮಾತು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಂಥಾ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ "Means of production should be controlled by the Government ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಅವರ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು ಏನೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರಬೇಕು, ಆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥಾ ಪ್ರತಿಫಲ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಹರಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಗುರಿ ಲಾಭದ ಕಡೆಗೇ ಇರುತ್ತದೇ ವಿನಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಡೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಲಾಭ ಎರಡೂ ಕಡೆಯೂ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಾದ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಾದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವರು ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಅವರು ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾಯಕರು, ಅವರು ಇಂತಹ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾಯಕರು ಇಷ್ಟು ಲಗುವಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅದರಲ್ಲೂ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು It is fifth dacoity. ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ೪ ದರೋಡೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಇದು ೫ನೇ ದರೋಡೆ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಆದರೆ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾಯಕರು ಇಂತಹ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೇನೇ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಇದು ಸರಿಯಾದ ಹೋಲಿಕೆ ಅಲ್ಲ ಚಿಲ್ಲರೆ ೫೦ ಸಾವಿರ ಅಂತಲೋ ಅಥವಾ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಂತಲೋ ಅವರು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಇದನ್ನು ೫ನೇ ದರೋಡೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಗೌರವ ಇತ್ತು ಆದರೆ ಈಗ ತಾವು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ನನಗೆ ಏನು ಗೌರವ ಇತ್ತು ಅದು ಹೋಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಇದರಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದು ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಶಬ್ದ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಭೂಮಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಲದು. ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಾದ ವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾಲುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾಲುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯದ ಹೊರತು ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಈ ಕಾಲುವೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವಂಥ ಪಾಸಿಟಿವ್ ಮತ್ತು ಅಪ್ಟಿಮಿಸ್ಟಿಕ್ ಐಡಿಯಾಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇವತ್ತಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮಗೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪೂನಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಚಾರ್ಯ ರಜನೀಶ್ ಆಶ್ರಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿ ತಗಾರರು ಮುರುಕು ಛತ್ರದ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಪೂನಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರಜನೀಶ್ ಆಶ್ರಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳದೇ ಕೇಳದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು. ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಂತಹವರು ಅವರ ಕೈಯಿಗೆ ಏನೇನು ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವೋ ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋದರು ಅದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸಾಮಾನುಗಳು ಇರಬಹುದು ಅದು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರಬಹುದು, ಹೀಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಹಾಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯನ್ನು ಮುರುಕು ಛತ್ರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ಹಲ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿ ದ್ದೇವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗಲೇ ಕ್ಷಾಮದ ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶವಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ೨೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಯವ್ಯಯದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಶುಭ ತರುವಂಥ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶುಭ ತರುವಂಥ ಆಯವ್ಯಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಕ್ಷಾಮ ಅದು ಮುಂದುವರಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ೧೯೮೨–೮೩ ರ ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯಗಳು ಈ ಮುಂದಿನಂತಿವೆ. (೧) ಹರಿಜನ–ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಲೈಟ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಯಿತ್ತೇ ? ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಸ್ವರೂಪ ರಚನೆ ಇದೆಯೋ ಎಂದರೆ ಅದ್ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಇಡೀ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಆ ಯಾವ ಅಂಶವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಪೂಜ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೂಳಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಲಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾಲನ್ನು ನೀಡಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ನರಿ ಬಂದು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುತ್ತದೆ ಗೂಳಿಯ ಕೆಂಪಾದ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಭಾಗ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ನರಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಂಡುಬಂದು ಅದು ಕಳಚಿ ಬೀಳಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನನಂತರ ಆ ಬಸವ ಎದ್ದು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕೆಂಪಾದ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಭಾಗ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೀಳುವುದೇನೋ ಎಂದು ನರಿಯೂ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೀಳುವಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನರಿ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕತೆಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಕತೆ ಇದು. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಆಭಾಸವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ನರಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಂಪು ಹಣ್ಣಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ವಿನಹ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರೇ, ನಾವು ನಿಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯ-ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಸವನಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಫಲ ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಬಂದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಸಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಬಡತನದ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಸಿಂಹಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?- ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದ್ಯಾವುದೂ ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಾಗಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಆ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಾರಿಯತ್ತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಮಾರ್ಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೧೮ ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ೫ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಈ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ಜನರೇ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ನೆಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಜಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ

ಅನೇಕ ಜನ ವಿದೇಶೀಯರು ಮತ್ತು ಪರರಾಜ್ಯದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ೧೮ ರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಆದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಶೆಯ ಗಂಟನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣದ ಗಂಟು ಇದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಆಶೆಯ ಗಂಟನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಬದಲಿಗೆ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಗಂಟನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಮತ್ತೆ ಹುಡ್ಕೋಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ಹುಡ್ಕೋ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸಿಂಹಪಾಲು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಸಿಂಹಪಾಲು ಹಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಈ ಹುಡ್ಕೋಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆನಂದವಾಗಿ ವಿಲಾಸ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸಹ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಸಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಎಷ್ಟು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು ಸಹಾ ಈ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಯುವಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೀಡಿ ಸುತ್ತುವ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಯುವಕ ಮತ್ತು ಯುವತಿಯುವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೆ ಸ್ವತ: ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಬೀಡಿಯನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸಬಾರದು?

ಹಾಗೆಯೇ ಊದಬತ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈ ಆಯುವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತ ವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಯಾರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಾ ವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೊಳಚೇ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರು ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ದೊರೆಕಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು. ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಸಹ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಏನು ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮೆಂಬರುಷಿಪ್ ಕೊಡು ವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಬದಲು ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಡಾ॥ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫ ಅಥವಾ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತರ್ ಚೇತನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಒಂದು ವ್ಯಸನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಧಾಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗು ತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ನಾನು ನನ್ನ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪಿಟಿಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದಂತಹ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—ಸ್ವಾಮಿ ಆಗಲೇ ಸಮಯ ೬ ಗಂಟೆಗಳಾಗಿದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 1 P.M.

The House Adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday the 19th March 1982.